

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 74/2011-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti M., a. s., Č., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M, a. s., Č., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. M., a. s., Č., finančné zadostučinenie nepriznáva.

4. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia M., a. s., Č., v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet jej advokáta JUDr. J. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 74/2011-14 z 23. februára 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť M., a. s., Č. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka (žalobkyňa) sa žalobou z 19. augusta 2010 podanou Okresnému súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti žalovanému – M. Č. – zaplata sumy 1 000 € ako náhrady nemajetkovej ujmy.

„Okresný súd Čadca bol účastníkom správneho konania, ktoré viedol žalovaný a vo veci bol priamo poškodený. Sudcovia Okresného súdu Čadca – zamestnanci súdu – boli negatívne dotknutí následkami krízovej situácie, pretože došlo k odstávke kúrenia v priestoroch súdu, t. j. na ich pracovisku. Sudcovia súdu boli situáciou pobúrení, neskrývali svoje rozhorčenie a vo vzťahu k sťažovateľovi (pri rokovaníach štatutárnych zástupcov sťažovateľa s poverenými pracovníkmi správy súdu a s predsedom súdu o riešení krízovej situácie) prejavovali záporné postoje, pretože boli presvedčení o tom, že je za vzniknutú situáciu zodpovedný a vnímali ho ako jediného vinníka, ktorý zapríčinil chlad na pracovisku (v daných intenciách sa vyjadrili aj k vznesenej námietke zaujatosti, pričom ich vyjadrenie je súčasťou spisu 6 Cb 35/2010). Rovnakého názoru boli aj miestne printové médiá podporované mestom Č., ktoré šíрили nepravdivé a pravdu skresľujúce informácie o situácii s dodávkou tepla, čím ešte viac prispievali k zhoršovaniu predstáv sudcov Okresného súdu Čadca o pozícii sťažovateľa v danej kauze...

Okresný súd Čadca bol v rozhodnom čase, teda v čase, kedy sa odohrávali udalosti významné pre posúdenie materiálnej pravdy v konaní sp. zn.: 6 Cb 35/2010, zmluvným partnerom sťažovateľa, a to na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy č. 14/2005/III z 31. 01. 2006 a odoberal pre potreby vykurovania budovy súdu od žalobcu teplo. Za vyrobené a dodané teplo mu platil zmluvnú kúpnu cenu. Opísaná skutková situácia zakladá pomer sudcov Okresného súdu Čadca k veci a osobitne pomer súdu ako štátneho orgánu k sťažovateľovi ako účastníkovi konania...

Vzhľadom k vyššie uvedeným faktom je logické, že sťažovateľ v zmysle ust. § 12 OSP požiadal Okresný súd Čadca, aby Krajský súd v Žiline rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci (sporu o náhradu škody) inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného Okresného súdu Čadca sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k sťažovateľovi ako účastníkovi konania...

O žiadosti sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením dňa 09. 11. 2010 pod sp. zn.: 13 Ncb 10/2010 tak, že vylúčil z prejednávania a rozhodovania veci, vedenej na Okresom súde Čadca pod sp. zn.: 6 Cb 35/2010 všetkých sudcov tohto súdu (vrátane jeho predsedu) okrem sudcu Mgr. R. G. a sudkyne Mgr. J. V...

Z vyjadrených postojov sudcov Okresného súdu Čadca je zrejmé, ako je sudcami, pracovníkmi súdu a ostatnými osobami pracujúcimi v budove súdu vnímaný sťažovateľ.

Všeobecný negatívny postoj celého súdu k sťažovateľovi a jeho postupu vo veci dodávok tepla na prelome rokov 2006 a 2007 je nevyhnutným dôsledkom atmosféry, ktorá bola vyvolaná šírením nepravdivých a pravdu skresľujúcich informácií o činnosti sťažovateľa a mesta Čadca...

Sťažovateľ hodnotí rozhodnutie Krajského súdu v Žiline ako rozhodnutie, ktorým došlo k porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu kvalitatívne naplňajúceho všetky záruky spravodlivého súdneho konania. Uvedené právo je imanentnou súčasťou práva na súdnu ochranu zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože podľa cit. článku sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...“

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol, že uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a aby uvedené uznesenie krajského súdu zrušil a krajský súd zaviazal zaplatiť jej finančné zadost'učinenie v sume 500 €, ako aj náhradu trov konania v sume 471,28 €.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr 187/2011 zo 4. apríla 2011 vyjadril krajský súd, v ktorom okrem iného uviedol:

„Krajský súd predmetným uznesením vylúčil len tých sudcov Okresného súdu Čadca, u ktorých boli konštatované okolnosti potencionálne spochybňujúce ich nezaujatosť...

U sudcov, a to Mgr. R. G., JUDr. J. V., ktorí neboli vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 Cb/35/2010, boli splnené obidve hľadiská, a to tak subjektívne, keďže sa poukazuje na vyjadrenie týchto sudcov pri predložení veci Krajskému súdu v Žiline, ktorí uviedli, že sa necítia vo veci zaujatí a súčasne bolo splnené aj objektívne hľadisko nestrannosti týchto sudcov, keďže títo sudcovia poskytujú dostatočné záruky, aby bola vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť, pretože neboli preukázané zo strany žalobcu – sťažovateľa objektívne existujúce zákonné dôvody pre vylúčenie menovaných sudcov z prejednávania a rozhodovania veci...

Súčasne krajský súd vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. 13 Ncb/10/2010 sa zaoberal

aj teóriou zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán s tým, že vzhľadom k vyjadreniu sudcov Okresného súdu Čadca Mgr. R. G., JUDr. J. V. skonštatoval, že u týchto sudcov je daná nestrannosť nielen podľa subjektívneho hľadiska, ale aj podľa objektívneho hľadiska, keďže obidvaja sudcovia, Mgr. R. G., JUDr. J. V., poskytujú dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť. Objektívne hľadisko nestrannosti týchto sudcov vyplýva aj z toho, že v rozhodnom čase, a ani doteraz nezastávajú funkciu v štátnej správe Okresného súdu Čadca, len ktorých funkcionárov ako štátnych zástupcov, a to predsedu a podpredsedu súdu sa týka zabezpečovanie chodu súdu vrátane dodávok tepla, nie však ostatných sudcov, a preto krajský súd mal za to, že subjektívne pocity účastníka konania – žalobcu, sťažovateľa o tom, že sú zaujatí aj Mgr. R. G., JUDr. J. V., sa výlučne zakladali len na jeho domnienkach a predpokladoch, avšak nie na objektívne existujúcich skutočnostiach. Podľa názoru krajského súdu je to tak aj v rovine domnejšej predstavy sťažovateľa o nepriamom vplyve vylúčených sudcov na sudcov nevylúčených. Ak bol aj Okresný súd Čadca účastníkom správneho konania, táto skutočnosť nebola dôvodom vylúčenia sudcov Okresného súdu Čadca, a to Mgr. R. G., JUDr. J. V. z prejednávania a rozhodovania vecí, keďže ako bolo uvedené, nezastávali funkciu v štátnej správe Okresného súdu Čadca, a to ani v pozícii predsedu, podpredsedu súdu a takúto funkciu nezastávajú ani doteraz.“

Predseda krajského súdu v podaní zo 4. apríla 2011 a právny zástupca sťažovateľky v podaní z 20. apríla 2011 uviedli, že netrvajú na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010, ktorým rozhodol, že:

„Sudcovia Okresného súdu Čadca JUDr. A. H., JUDr. J. K., Mgr. E. D., JUDr. M. G., JUDr. A. P., Mgr. A. K., Mgr. Z. V., JUDr. A. P., Dr., JUDr. K. K., Mgr. A. J. sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 Cb/35/2010.

Sudcovia Okresného súdu Čadca Mgr. R. G., JUDr. J. V. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 Cb/35/2010.“

Sťažovateľka svoju námietku založila na tom skutkovom základe, že okresný súd bol *„zmluvným partnerom sťažovateľa, a to na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy č. 14/2005/III z 31. 01. 2006 a odoberal pre potreby vykurovania budovy súdu od žalobcu teplo“. V dôsledku poruchy technologického zariadenia – plynovej kotolne došlo na*

prelome rokov 2006/2007 k jej odstaveniu, čím bol priamo poškodený aj okresný súd, ktorý sa následne stal „účastníkom správneho konania, ktoré viedol žalovaný“. Krajský súd konanie o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu zastavil „len z dôvodu nečinnosti žalovaného“, proti čomu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté. Na základe priebehu a výsledku správneho konania podala sťažovateľka okresnému súdu žalobu (sp. zn. 6 Cb 35/2010), ktorou sa od žalovaného domáhala zaplatenia sumy 1 000 € ako náhrady nemajetkovej ujmy, pričom zároveň vzniesla námietku zaujatosti (všetkých) sudcov tohto súdu, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol:

„Sudcovia Okresného súdu Čadca Mgr. R. G. a JUDr. J. V. sa vyjadrili, že sa v subjektívnej rovine necítia byť zaujatí, avšak dávajú na zváženie nadriadenému súdu okolnosť účasti Okresného súdu Čadca v správnom konaní, či ide o okolnosť, ktorá môže vzbudiť pochybnosti o ich nezaujatosti vzhľadom k tomu, že na základe ustálenej judikatúry ESLP sa sudca má javiť ako nezaujatý i samotnému účastníkovi. Krajský súd u sudcov Okresného súdu Čadca, a to u Mgr. R. G. a JUDr. J. V. nezistil zákonom predpokladané dôvody, ktoré by nasvedčovali opodstatneným pochybnostiam o ich nezaujatosti, nebol zistený pomer k účastníkom, k zástupcom, ani k prejednávanej veci, a preto menovaní sudcovia z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pred Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 6 Cb/35/2010 neboli vylúčení. K aplikácii teórie zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán, krajský súd vzhľadom k vyjadreniu sudcov Okresného súdu Čadca Mgr. R. G. a JUDr. J. V. uvádza, že je tu daná nestrannosť menovaných sudcov nielen podľa subjektívneho hľadiska, t. z. na základe ich osobného presvedčenia, keďže títo sudcovia uviedli, že sa necítia byť vo veci zaujatí, ale aj podľa objektívneho hľadiska, pretože sudcovia Mgr. R. G. a JUDr. J. V. poskytujú dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť. Navyac neboli preukázané objektívne existujúce zákonné dôvody pre vylúčenie menovaných sudcov z prejednávania a rozhodovania veci.“

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. III. ÚS 24/05, III. ÚS 47/05) zdôvodnil, že čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje predovšetkým prístup k súdu a rovnaké právne postavenie účastníkov v konaní pred ním; len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na ochranu základných práv a slobôd v konaní pred súdom. Súd musí mať ústavou výslovne určenú kvalitu, najmä musí byť nezávislý a nestranný, tiež musí byť zriadený zákonom a mať plnú jurisdikciu rozhodovať vo veciach.

Podľa už vysloveného názoru ústavného súdu obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutia v konkrétnej veci boli výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (II. ÚS 71/97).

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu. Súčasťou práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Základné právo na prerokovanie veci nestranným súdom zahŕňa v tomto smere iba povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (*mutatis mutandis* I. ÚS 73/97).

Účelom práva priznaného čl. 48 ods. 1 ústavy je zabezpečiť ochranu práv občana sudcom ako predstaviteľom tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať, a aby ochranu práva v rámci súdnej moci poskytol sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný (II. ÚS 87/01). Pri skúmaní podstatných náležitostí pojmu „zákonný sudca“ je potrebné brať do úvahy nielen zákonnú úpravu (najmä zákon o súdoch), ale predovšetkým súvisiace ustanovenia ústavy (III. ÚS 16/00). V zmysle uvedených skutočností zákonným sudcom podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je sudca, ktorý bol určený na prejednanie a rozhodovanie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu, a tiež sudca, ktorému boli veci pridelené z dôvodu vylúčenia iného sudcu pre zaujatosť v zmysle § 14 a nasl. OSP alebo pre ďalšie dôvody (II. ÚS 118/02, II. ÚS 119/02).

Aj nestrannosť sudcu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa definuje ako absencia predsudku alebo zaujatosti.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prerokovávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku [Piersack v. Belgicko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 1. októbra 1982].

Nie je možné uspokojiť sa len so subjektívnym hľadiskom nestrannosti, ale je potrebné skúmať, či sudca poskytuje záruky nestrannosti aj z objektívneho hľadiska. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že má byť vykonávaná (Delcourt v. Belgicko, rozsudok ESLP zo 17. januára 1970). Sudca sa má objektívne javiť v očiach strán, že je nestranný, a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti.

Judikatúra ESLP vyžaduje, aby obava z nedostatku nestrannosti sa zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Tzv. objektívna nestrannosť sa teda posudzuje nie podľa subjektívneho postoja sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci vykonával, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám konania, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v tom zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti.

Existencia nestrannosti musí byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00). Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či je možné usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť.

Uvedené závery a východiská boli podkladom na rozhodnutie ústavného súdu v danej veci.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd zistil, že krajský súd síce vychádzal z oboch hľadísk nestrannosti, avšak dostatočne nevyhodnotil dôvody vylúčenia sudcov okresného súdu z prerokovania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 6 Cb 35/2010, pokiaľ ide o ich pomer k účastníkom konania z hľadiska objektívnej stránky nezaujatosti. Nestrannosť sudcu patrí medzi podmienky konania, ktorú súd skúma

kedykoľvek za konania. Podľa názoru ústavného súdu „ekonomická závislosť“ okresného súdu (ako právnickej osoby, ktorého personálnu zložku tvoria aj sudcovia vykonávajúci súdnictvo) spočívajúca v dodávkach tepla v období rokov 2006/2007 od sťažovateľky zakladá pomer sudcov k účastníkom, čo ich vylučuje z prerokovania a rozhodovania danej veci. Ak bol okresný súd nedodaním tepla v uvedenom období priamo poškodený, pričom o odvolaní sťažovateľky v správnom konaní, ktorého účastníkom je aj okresný súd, nebolo dosiaľ rozhodnuté, môže táto skutočnosť v očiach účastníkov, ako aj verejnosti vzbudiť pochybnosti o nezáujatosti sudcov okresného súdu rozhodujúcich v konaní o žalobe sťažovateľky, ktorou reagovala na priebeh a výsledok správneho konania.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Ncb/10/2010 z 9. novembra 2010 porušené boli (bod 1 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (podobne § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie [podobne § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

Ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľky, a preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V zmysle § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde v tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu. Úlohou krajského súdu bude vec opätovne prerokovať a rozhodnúť o vylúčení, resp. nevyhlúčení sudcov okresného súdu, pričom musí posúdiť najmä objektívnu stránku nezávislosti. V prípade ak krajský súd zistí, že okresný súd

nemôže o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14 OSP), rozhodne o prikázaní veci inému súdu v zmysle § 12 ods. 1 OSP.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 500 €, čo odôvodnila stavom právnej neistoty a nedôvery v spravodlivé riešenie veci.

Ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľky, zrušil napadnuté rozhodnutie, a tým v okolnostiach daného prípadu považuje nápravu za dovŕšenú, preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Právny zástupca sťažovateľky si v podaní z 20. apríla 2011 uplatnil trovy konania v sume 471,28 €, a to za tri úkony právnej služby a tri režijné paušály plus 20 % DPH..

Ústavný súd vychádzajúc z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 314,18 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) v hodnote po 123,50 € a dva režijné paušály v hodnote po 7,41 € plus 20 % DPH, ktoré zaviazal uhradiť krajský súd (bod 4 výroku nálezu). Ústavný súd sťažovateľke náhradu za tretí úkon právnej služby, t. j. stanovisko k vyjadreniu krajského súdu nepriznal, pretože neobsahovalo také skutočnosti, ktoré by mali zásadný vplyv na rozhodnutie ústavného súdu, a na jeho predloženie ani nebola vyzvaná.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2011